

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی

سری گزارش‌های تحلیلی اقتصاد استان خراسان جنوبی

عنوان گزارش

تحلیل موانع توسعه کارآفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی

معاونت اقتصادی - بهمن ماه ۱۴۰۰

به نام خدا

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش	تحلیل موانع توسعه کارآفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی
مجری	اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی
مدیر طرح	محمد بهروزی
همکاران	حسین شرفی، مجتبی رسولی
تاریخ انتشار	۱۴۰۰/۱۱/۲۰

فهرست مطالب

چکیده.....	۴
مقدمه.....	۵
بیان مسأله.....	۵
تعریف واژگان.....	۵
ضرورت، اهداف و فرضیه های تحقیق.....	۶
پیشینه مطالعات.....	۸
عملکرد محصولات دامی استان خراسان جنوبی.....	۹
موانع و مشکلات حوزه دامداری استان.....	۱۰
روش تحقیق.....	۱۱
جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی.....	۱۴
منابع و مآخذ.....	۱۵

چکیده

کارآفرینی به عنوان یکی از مهم ترین راه حل ها برای رسیدن به توسعه روستایی محسوب می شود. با توجه به اهمیت بالای بخش کشاورزی و تسلط این بخش در اغلب مناطق روستایی، سیاست گذاران و برنامه ریزان برای حل مشکلات روستاها، به کارآفرینی در بخش کشاورزی تاکید ویژه دارند.

در استان روزانه حدود ۱۸۰ تن شیر تولید ولی فقط ۲۰ تا ۳۰ تن توسط کارخانه های لبنی استان خریداری می شود و اکنون بیش از ۷۰ درصد شیر و مازاد تولید گوشت خراسان جنوبی به دیگر استان ها حمل می شود که این بدلیل وجود موانع و مشکلات بر سر راه کارآفرینی می باشد. جامعه آماری تحقیق شامل ۴۰ نفر از خبرگان حوزه کارآفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی است. به منظور تحلیل داده های پرسشنامه ای، از آزمون کای اسکور و نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج نشان داد که در میان موانع کارآفرینی در حوزه دامپروری به ترتیب بیشترین اولویت مربوط به موانع بازار میزان اهمیت ۰/۳۳۳، موانع قانونی با میزان اهمیت ۰/۱۹۶، اولویت دوم و موانع روان شناسی با میزان اهمیت ۰/۱۵۰ اولویت سوم را دارد و موانع مالی، موانع ناشی از مداخلات نامناسب دولت، موانع ترویجی-آموزشی و موانع مدیریتی-اطلاعاتی دیگر موانع توسعه ی کارآفرینی در صنعت دامپروری به شمار می روند.

واژگان کلیدی : کارآفرینی، توسعه کارآفرینی، صنعت دامپروری، خراسان جنوبی

مقدمه

کسب و کارهای جدید کشاورزی به دلیل بهره مندی از مزیت هایی چون بهره برداری از منابع، ساختار مالکیت و مدیریت، پیوند با بازار، قدرت جذب دانش و فناوری پیشرفته، نوآوری و توسعه زنجیره کشاورزی برای دستیابی به ارزش افزوده بالا، بستری مساعد برای توسعه کارآفرینی به شمار می روند (Livingston, 2000). کارآفرینان کشاورزی به فعالیت هایی مانند پرورش گل، باغبانی، پرورش گیاهان دارویی، کشت محصولات زراعی نقدی، مرغداری، آبیاری، دامداری، فرآوری محصولات لبنی، صنایع غذایی و سایر صنایع مرتبط با کشاورزی می پردازند؛ و برای دست یابی به بازده و سود بیشتر، از روش های نوین تولید، تسهیلات آبیاری، کود و مواد و فنون کنترل آفات و امراض، ارقام به نژاد شده پر بازده، خطوط فرآوری مکانیزه، نظام های مدیریتی جدید و تمهیداتی از این دست بهره می برند (Mohanty, 2006). توسعه شرکت های کوچک و متوسط نقش مهمی در ایجاد شغل های جدید، نوآوری، انعطاف پذیری و رشد اقتصادی دارا می باشند (Birch, 1979). با توجه به این که توجه به شبکه های کارآفرینی در کسب و کارهای کوچک کمتر مورد توجه قرار گرفته است و از آنجا که هرگونه سیاست گذاری و اقدام مقتضی برای تسهیل و حمایت از توسعه کسب و کارهای کشاورزی نیازمند شناسایی موانع پیش روی فعالان حوزه کسب و کار در بخش کشاورزی است مطالعه حاضر نیز در همین راستا و با هدف شناسایی موانع توسعه کارآفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی می پردازد.

بیان مسأله

کارآفرینی اقتصاد منبع گرای فعلی را به اقتصاد مقاومتی و دانش بنیان تبدیل می کند، تأثیر آن را در رشد و توسعه اقتصادی، اشتغالزایی، استقرار و توسعه عدالت اجتماعی و حضور گسترده و فعال در بازار مهم است. کارآفرینی با تبدیل چالش ها و مسائل به فرصت هایی چون افزایش نرخ اشتغال و درآمد، کاهش جرائم ناشی از بیکاری و فقر و همچنین افزایش خودکفایی به تأثیرگذاری در جوامع می پردازد.

مشکلات ساختاری می تواند رشد و گسترش کارآفرینی را با چالش های فراوان روبرو کند. قوانین و مقررات، مجوزها، عدم ثبات متغیرهای کلان اقتصادی و نبود قوانین در پوشش ریسک کارآفرینی از جمله موانع اصلی کارآفرینی در کشور است. مهم ترین موانع نهادی شناسایی شده بر سر راه کارآفرینی در تحقیقات انجام شده، اداری، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، قانونی و مقرراتی، سیاسی و شخصی - شناختی قابل دسته بندی است که بخشی از این موانع (اداری، اقتصادی، قانونی - مقرراتی، سیاسی) در طبقه نهادهای رسمی و بخشی دیگر (اجتماعی - فرهنگی و شناختی - شخصی) در طبقه نهادهای غیر رسمی قرار می گیرد. با توجه به شرایط کنونی اقتصاد، که با مشکلات بارزی همچون بیکاری، عدم تحرک و محدودیت های سرمایه گذاری، بهره وری پایین افراد و منابع مواجه است. اهمیت توسعه کارآفرینی به خصوص در بخش کشاورزی دوچندان می شود. بدین منظور مسئله پژوهش شناسایی موانع کارآفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی می باشد.

تعریف واژگان

کارآفرینی: کارآفرینی به فرایند خلق ارزش جدید (مادی یا معنوی) از طریق یک تلاش متعهدانه با در نظر گرفتن ریسک های ناشی از آن اطلاق می شود. ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است.

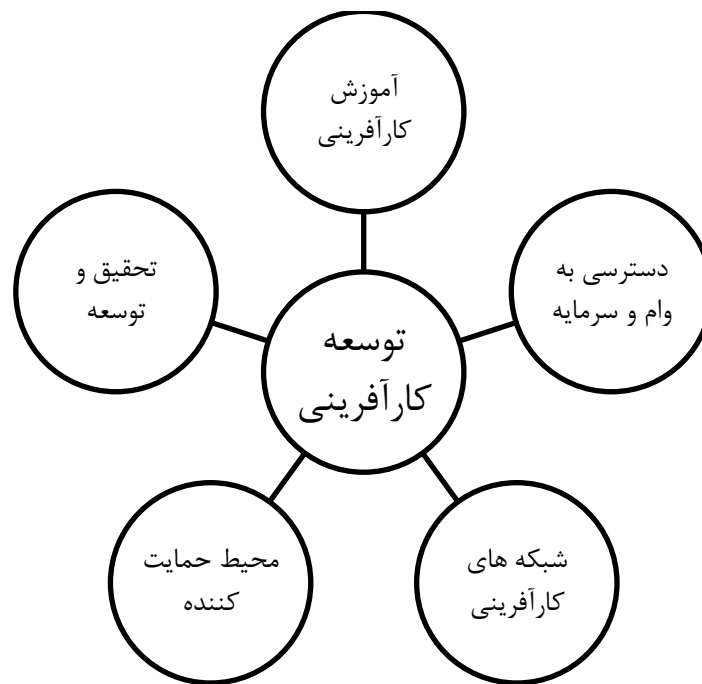
توسعه کارآفرینی: دابسون توسعه کارآفرینی را در گرو وجود و تأمین پنج مولفه اساسی می داند که عبارتند از آموزش، تحقیق و توسعه، دسترسی به وام و سرمایه، شناخت شبکه های کارآفرینی و شکل گیری محیط حمایت کننده می باشد.

دامپروری: به دانش علمی و فنی پرورش دام و طیور و آبزیان و حشرات با علم نوین پرورش برای دستیابی به حداکثر تولید و سود اقتصادی بالا مانند گوسفند، بز، گاو، اسب، شتر، مرغ، شترمرغ، بوقلمون، بلدرچین، غاز، ماهی، میگو، زنبور عسل اطلاق می‌شود.

ضرورت، اهداف و فرضیه های تحقیق

با توجه به موقعیت کنونی کشور و فقدان انگیز کافی برای سرمایه گذاری و ایجاد صنایع بزرگ توسط بخش خصوصی از یک سو و طرح های کاهش تصدی دولت در امور اقتصادی از سوی دیگر، به نظر می رسد که کمک به ادامه حیات واحد های تولیدی کوچک و متوسط موجود و ایجاد شرایط مناسب برای راه اندازی واحد های جدید توسط کارآفرینان بالقوه، از جمله راه های موثر برای تحرک بخشیدن به فعالیت های مولد، تأمین بخشی از نیاز های جامعه، حضور بیشتر در بازارهای جهانی و کاهش مشکلات ناشی از نرخ بیکاری در کشور است (شایقی ۱۳۸۶) با وجود مزیت های فوق و علیرغم کمک دولت به این صنایع، واحد های تولیدی کوچک و متوسط در ایفای نقش مورد انتظار در اقتصاد کشور، رقابت با صنایع مشابه در خارج و صنایع بزرگ داخل و نیز کسب مزیت رقابتی که لازمه حضور جدی در بازار های جهانی است با مشکل مواجه هستند. در کشور ما علی رغم حضور کمی قابل توجه صنایع کوچک و متوسط در ساختار صنعتی این واحد ها با مشکلاتی روبرو هستند و بنگاه های کوچک ایران قادر نبوده اند دارای مزیت نسبی نسبت به بنگاه های بزرگ در توسعه صنعتی و اقتصادی کشور باشند.

تجربه ی بسیاری از کشورهای پیشرفته نشان می‌دهد که کارآفرینی منجر به تولید ثروت، توسعه ی فناوری و اشتغال مولد با افزایش کارایی و بهره‌وری عامل تولید می‌شود، درعین حال یکی از بسترهای مناسب برای توسعه ی کارآفرینی ایجاد بنگاه‌های کوچک و متوسط بوده است. توسعه کارآفرینی مقوله مهمی است که دولت‌ها با طراحی و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌هایی در راستای آن گام برمی‌دارند. هرچند در هر کشوری بنا به مقتضیات آن، اهداف خاصی در راستای منافع آن کشور از توسعه کارآفرینی مدنظر قرار می‌گیرد، ولی در مجموع دولت‌ها اهداف همانندی را دنبال می‌کنند. از مهم‌ترین این اهداف می‌توان به افزایش اشتغال، توسعه اقتصادی، افزایش رقابت در اقتصاد و توسعه کارآیی بازار، افزایش نوآوری و توسعه انتشار فناوری، کمک به افزایش صادرات، دستیابی به توسعه منطقه‌ای، کاهش انحصار شرکت‌های بزرگ و تمرکززدایی و افزایش مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد اشاره کرد. دابسون توسعه کارآفرینی را در گرو وجود و تأمین پنج مولفه اساسی می‌داند که عبارتند از آموزش، تحقیق و توسعه، دسترسی به وام و سرمایه، شناخت شبکه های کارآفرینی و شکل گیری محیط حمایت کننده می باشد.

نمودار ۱- توسعه کارآفرینی (منبع ۲۰۰۹، Dabson)

صنعت دامپروری به عنوان یک سیستم تولیدی، یکی از اصلی ترین بخش های تولید مواد پروتئینی و لبنی بوده و اهمیت بسزایی در تغذیه انسان ها دارد. علاوه بر تولید و تأمین مواد غذایی، این صنعت نقش مهمی در اشتغال و ایجاد فرصت های جدید شغلی دارد (گلباف، ۱۳۸۴). به رغم وجود قوانین مصوب در راستای حمایت قانونی از سرمایه گذاری در این زیر بخش و همچنین وجود یارانه ها و حمایت های قانونی در ازای اجرای طرح های خود کفایی و کاهش واردات فرآورده های دام، تأمین نقدینگی برای توسعه سرمایه گذاری ها و سرمایه در گردش از سوی بانک ها و صندوق های توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی، بسیار اندک و ناچیز و در بسیاری از مواقع خارج از زمان مطلوب بوده است. از مشکلات موجود در صنعت دامپروری کشور مان، نبود قانونی جامع و منسجم برای تبیین جایگاه این زیر بخش در امر آمایش، سرمایه گذاری و امنیت آن، چگونگی اعطای مجوز های سرمایه گذاری، استاندار سازی امر تغذیه، نقش تشکل های این بخش در ایجاد همگرایی و تصمیم سازی و مشارکت در برنامه های اقتصادی دولت، نحوه تنظیم بازار و ... می باشد. بدین منظور شناسایی موانع کارآفرینی در این صنعت در استان خراسان جنوبی ضرورت دارد. در این تحقیق به برخی از این موانع پرداخته می شود. فرضیه های تحقیق به صورت زیر ارائه می شود:

- ۱- موانع مدیریتی و اطلاعاتی یک مانع در توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.
- ۲- موانع قانونی یک مانع در توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.
- ۳- موانع مالی یک مانع در توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.
- ۴- موانع ناشی از مداخلات نامناسب دولت یک مانع در توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.
- ۵- موانع روانشناختی یک مانع در توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.
- ۶- موانع ترویجی و آموزشی در صنعت گاوداری استان خراسان جنوبی است.

پیشینه تحقیق

داخلی:

شریف زاده و همکاران (۱۳۸۹) در یک پژوهش کیفی با هدف شناسایی موانع توسعه کسب و کار های کشاورزی در استان گلستان، موانع توسعه کسب و کار های کشاورزی را شناسایی کردند. اطلاعات مورد نیاز، بر اساس دوازده پرسش محوری، از طریق مصاحبه نیمه ساختارمند با نمونه ای ۴۳ نفره از کارآفرینان و مدیران کسب و کار های کشاورزی به دست آمد. با تحلیل محتوای متن مصاحبه ها، ۱۰۷ گویه نمایای موانع توسعه کسب و کار های کشاورزی استخراج شد. فهرست کامل گویه ها، با عنایت به قرابت مفهومی، در قالب پنج طبقه موضوعی بدین شرح گروه بندی شد: عوامل طبیعی، عوامل تولید، پیچیدگی ماهیت و فرآیند توسعه کسب و کار های کشاورزی، توسعه بازار کشاورزی و بستر و فضای توسعه کسب و کار های کشاورزی. مطابق یافته های تحقیق، موانع دارای بیشترین فراوانی عبارت اند از: بروز خطرات طبیعی؛ کیفیت پایین نهاده های موجود در بازار؛ زمانبر بودن رسیدن به مرحله سود آوری؛ نوسان سیاست های دولت در بازار کشاورزی در ارتباط با واردات، صادرات؛ قیمت گذاری و تنظیم بازار و شرایط دشوار کسب اعتبارات.

علیزاده، حمید و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله ای به شناسایی و اولویت بندی راهبردهای توسعه کارآفرینی و تجاری سازی زعفران مناطق روستایی استان خراسان جنوبی پرداختند. نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داده است که مهم ترین راهبرد برای توسعه کارآفرینی و تجاری سازی زعفران مناطق روستایی استان خراسان جنوبی راهبرد SO با شاخص مطلوبیت ۲۰۲۶ است. بنابراین، با شناخت قابلیت ها و زمینه های تاثیرگذار بر بخش کشاورزی، امکان توسعه محصولات کشاورزی منطقه براساس رویکرد کارآفرینی میسر خواهد بود. با توجه به این موضوع، ایجاد و توسعه ی بسترهای مناسب جهت بازاریابی و تجاری سازی محصول راهبردی منطقه (زعفران)، اتخاذ تدابیر لازم جهت آموزش در زمینه تجاری سازی، تقویت و حمایت از تعاونی های خرید و نیز ایجاد شرایط مناسب برای استفاده از تسهیلات بانکی و غیره می توان در راستای توسعه ی کارآفرینی و تجاری سازی محصول زعفران در استان خراسان جنوبی گام موثری برداشت.

قدیری معصوم و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به تحلیل توسعه موانع کارآفرینی در نواحی روستایی مورد دهستان غنی بیگلر، شهرستان زنجان پرداختند. نتایج تحقیق نشان می دهد عامل اقتصادی، فردی و زیرساختی با توجیه ۱۳۰۶۴ درصد واریانس، مهمترین مانع توسعه کارآفرینی در نواحی روستایی می باشد. ضمن اینکه پایین بودن احساس تعلق مکانی، عدم فرصت های مناسب اشتغال، عدم سرمایه کافی، پایین بودن ریسک اشتغال و امکان تغییر شغل در نواحی روستایی از محدودیت های مهم توسعه کارآفرینی در روستاهای مورد مطالعه بوده است.

خارجی:

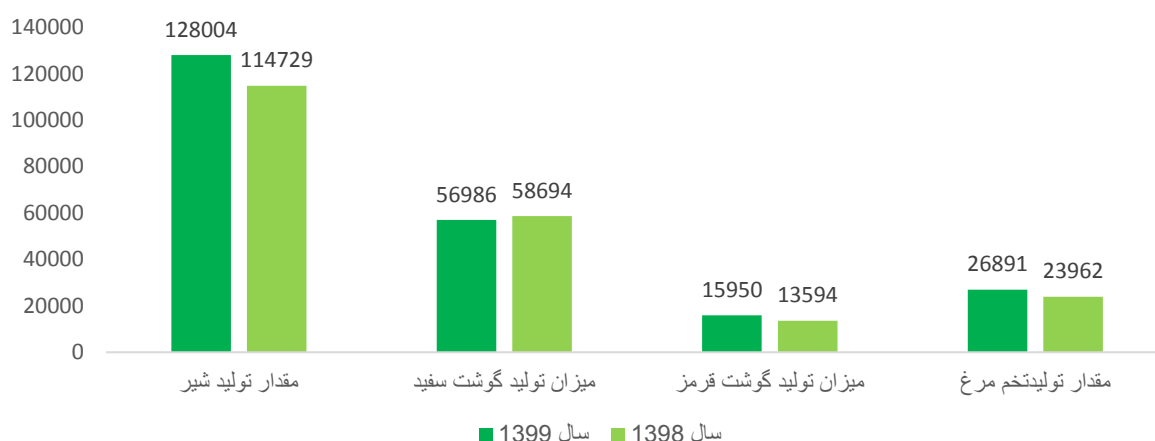
(Anthony, ۲۰۰۵) پژوهشی با عنوان مشکلات و چشم انداز شرکت های کوچک و متوسط در نیجریه، برای شناسایی این که آیا زیر مجموعه شرکت های کوچک و متوسط در نیجریه نقشی مهم در رونق تحول و توسعه صنعتی کشور داشته است و همچنین برای شناسایی اقدامات اصلاحی، انجام داده است. درمجموع ۳۰۰ شرکت به صورت تصادفی از یک بخش از ۱۵۰۰ شرکت در میان تمام ایالت های نیجریه از جمله ابوجا انتخاب شدند و تقریباً تمام اشکال را شامل می شدند و همچنین ۱۱ بانک برای مطالعه انتخاب شدند. شرکت کنندگان از طریق روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. دو مجموعه از پرسشنامه با مصاحبه شخصی از اپراتورهای کلیدی توسط پژوهشگر تکمیل شد. پاسخ های شرکت کنندگان با استفاده از بسته آماری علوم اجتماعی (SPSS)، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بر اساس یافته های پژوهش مسائل مربوط به ده مشکل عمده شرکت های

کوچک و متوسط در نیجریه به ترتیب میزان شدت عبارت اند از: مدیریت، دسترسی به امور مالی، زیرساخت ها، عدم انطباق سیاست های دولتی و بوروکراسی، عوامل محیطی، مالیات و هزینه های متعدد، دسترسی به فن آوری های مدرن، رقابت ناعادلانه، مشکلات بازاریابی و عدم دسترسی به مواد اولیه در محل و غیره، بنابر این مشکلات مدیریتی، بزرگترین مشکل و عدم دسترسی به مواد اولیه در محل، حداقل ترین مشکل شرکت های کوچک و متوسط در نیجریه بودند.

(Elin grimsholm & Leon Poblet, ۲۰۱۰) در پژوهشی به بررسی عوامل داخلی و خارجی مانع رشد شرکت های کوچک و متوسط در تایلند پرداختند. در این پژوهش با توجه به عوامل خارجی، تعدادی از موانع محدود کننده رشد شرکت های کوچک و متوسط را دسترسی به منابع مالی، رقابت، فساد، موانع تجاری و عوامل اقتصاد کلان به عنوان مهمترین مسائل بیان کردند و همچنین محدودیت های مهم مانع رشد آن ها از نظر عوامل داخلی را توانایی ها و ظرفیت ها مدیریت ضعیف، کمبود کارگر ماهر، نقص در استراتژی های بازاریابی، تلاش کم در تحقیق و توسعه و فقدان فناوری جدید بیان کردند.

عملکرد محصولات دامی استان خراسان جنوبی

در سال ۱۳۹۹ جمعیت دام استان ۲,۵۱۳,۲۵۸ رأس و جمعیت گاو و گوساله استان در این سال ۶۱,۷۸۸ رأس بوده است. هم جمعیت دام و هم جمعیت گاو و گوساله نسبت به سال قبل ۸ درصد رشد داشته است. در این سال ظرفیت مجتمع های دامپروری فعال استان خراسان جنوبی ۱۱۲,۳۷۵ رأس بوده است. عملکرد محصولات حوزه دام و طیور استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۹ و مقایسه آن با سال گذشته در جدول ۱ نشان داده شده است. مقدار تولید شیر از ۱۱۴,۷۲۹ تن در سال ۱۳۹۸ به ۱۲۸,۰۰۴ تن در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است که رشد ۱۱ درصدی داشته است. همچنین میزان تولید گوشت سفید و قرمز به ترتیب در سال ۱۳۹۹ برابر ۵۶,۹۸۶ تن و ۱۵,۹۵۰ تن بوده است که میزان تولید گوشت سفید ۲ درصد کاهش و ۱۳ درصد افزایش داشته است.

نمودار ۱- عملکرد محصولات حوزه دام و طیور استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۹ و ۱۳۹۸ (تن)

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان

موانع و مشکلات حوزه دامداری استان

حرفه دامداری و دامپروری خراسان جنوبی با توجه به خشکسالی‌های بی سابقه در امسال و گرانی شدید نهاده‌های دامی حال و روز خوشی ندارد و دامداران استان با مشکلات بسیاری از جمله کمبود و گرانی نهاده‌های دامی، نبود نقدینگی دست و پنجه نرم می‌کنند و استمرار خشکسالی و کاهش بارندگی و کمبود شدید علوفه در مراتع بر شدت آن افزوده است و تنگناها سبب شده تا بسیاری از نهاده‌های دامی خود را به جای دام‌های مولد با هزینه ناچیز بفروشند و در این میان سود در جیب دلالتان می‌رود و از سویی دیگر دریافت شیر به هر قیمتی توسط کارخانه، در دسرهای تهیه علوفه دام، از دیگر مشکلات است.

در استان روزانه حدود ۱۸۰ تن تولید ولی فقط ۲۰ تا ۳۰ تن توسط کارخانه‌های لبنی استان خریداری می‌شود و اکنون بیش از ۷۰ درصد شیر و مازاد تولید گوشت خراسان جنوبی به دیگر استان‌ها حمل می‌شود که خود هزینه‌های بالایی دارد و لازم است که در بخش کارخانه لبنیات و کشتارگاه‌ها بیشتر کار شود. از مشکلات صنعت گاوداری مشکل نبود زیرساخت برای خرید شیر است چرا که کارخانجات کنونی استان در بخش لبنیات کوچک هستند و تنوع محصولی ندارند و به همین دلیل از آن سوی خرید چندانی در بخش شیر هم ندارند. در خراسان جنوبی کارخانه صنایع لبنی فقط به سه محصول ماست، شیر و دوغ محدود می‌شود و تنوعی در محصولات وجود ندارد و به همین دلیل تیراژ پایین و بازار فروش نیز اندک است. این کارخانجات نیاز به تسهیلات با بهره کم دارند و وام با بهره ۱۵ درصد جواب‌گوی این مشکلات و تجهیزات مستهلک نیست.

مهمترین موانع و مشکلات صنعت دامداری استان از طریق مصاحبه با صاحبان واحد‌های دامداری حاصل شده در جدول ۲ بیان شده است. افزایش قیمت نهاده‌های دامی، نبود خرید تضمینی محصولات دامی، نبود زیرساخت‌های کافی صنایع لبنی، تأمین نقدینگی، فروش صنایع لبنی خراسان جنوبی در دیگر استان‌ها، نبود صنعت فرآوری و بسته بندی تولیدات دامی در استان، عدم اعطای تسهیلات با بهره کم برای صنایع لبنی، عدم تنوع محصولات لبنی، افزایش قیمت داروهای دامپزشکی و نامناسب بودن وضعیت مراتع از مهمترین این مشکلات صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی می باشد.

جدول ۲- موانع و مشکلات صنعت دامپروری خراسان جنوبی

ردیف	موانع و مشکلات
۱	افزایش قیمت نهاده‌های دامی
۲	نبود خرید تضمینی محصولات دامی
۳	نبود زیرساخت‌های کافی صنایع لبنی
۴	تأمین نقدینگی
۵	فروش صنایع لبنی خراسان جنوبی در دیگر استان‌ها
۶	نبود صنعت فرآوری و بسته بندی تولیدات دامی در استان
۷	عدم اعطای تسهیلات با بهره کم برای صنایع لبنی
۸	عدم تنوع محصولات لبنی
۹	افزایش قیمت داروهای دامپزشکی
۱۰	نامناسب بودن وضعیت مراتع

روش تحقیق

تحقیق حاضر، از نظر هدف کاربردی و از نظر گردآوری داده ها پیمایشی توصیفی است که با هدف بررسی سطح معناداری موانع توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی انجام شده است. جامعه آماری آن را خبرگان حوزه کار آفرینی در صنعت دامپروری تشکیل می دهند. (N=40) در این تحقیق ۷ مانع در قالب ۳۷ زیر معیار در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی در قالب پنج سطح خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد طراحی و تدوین شده است. برای تعیین معناداری، موانع با استفاده از آزمون کای اسکوئر با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

آزمون کای اسکوئر- موانع مدیریتی و اطلاعاتی

معیارها	ضریب کای اسکوئر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
فقدان مشاور مجرب و توانمند داخلی تا چه حد به عنوان یک مانع در توسعه کار آفرینی شرکت شما تأثیر گذار بوده است؟	۶۷.۶	۳	۰.۰۰۰	تأیید
فقدان تعامل مستمر با شرکت های مشابه داخلی و خارجی جهت دستیابی به آخرین دستاوردها و فن آوری ها در زمینه ارائه انواع خدمات	۱۲.۲۷۳	۳	۰.۰۰۱	تأیید
برخوردهای غیرسیستماتیک و تجربی مدیران با مسائل و تصمیم گیریها	۶۴.۱۴۵	۲	۰.۰۰۰	تأیید
ضعف در مهارتهای مدیریتی	۵۳.۰۵۵	۴	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع مدیریتی و اطلاعاتی رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوئر- موانع بازار

معیارها	ضریب کای اسکوئر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
ضعف نظام قیمت گذاری و کنترل قیمت نهاده ها و محصولات	۴۶.۳۶۴	۱	۰.۰۰۰	تأیید
چالشهای موجود در ایجاد کانال توزیع موثر	۹۳.۸۵۵	۴	۰.۰۰۱	تأیید
عدم شفافیت و قابلیت پیش بینی بازار	۳۲.۴۵۵	۳	۰.۰۰۰	تأیید
وجود خلاهای قانونی و نظارتی، فناوریانه و بازاری	۶۷.۸۹۱	۳	۰.۰۰۰	تأیید
تمسک به روشهای محدود و کاملاً نامناسب پیش بینی عرضه و تقاضای بازار	۶۲.۶۳۲	۳	۰.۰۰۰	تأیید
تفکیک نکردن بازار	۲۲.۲۹۱	۳	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع بازار رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوتر- موانع قانونی

معیارها	ضریب کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
چالشهای مربوط به شروع کسب و کار	۳۱.۰۹۱	۳	۰.۰۰۱	تأیید
پوشش بیمه ای نامناسب	۵۴.۲۷۳	۴	۰.۰۰۰	تأیید
مقررات دست و پاگیر اخذ وام های بانکی	۱۸.۴۵۵	۴	۰.۰۰۱	تأیید
قوانین نامناسب صادرات و واردات	۶۴.۹۰۹	۴	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع قانونی رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوتر- موانع مالی

معیارها	ضریب کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
شرایط دشوار کسب اعتبارات	۵۷.۰۹۱	۴	۰.۰۰۰	تأیید
پایین بودن حجم اعتبارات پرداختی	۵۷.۴۵۵	۳	۰.۰۰۰	تأیید
مرحله بندی نامناسب پرداخت اعتبارات	۱۹.۱۸۲	۳	۰.۰۰۰	تأیید
کمبود نقدینگی	۳۸.۸۱۸	۴	۰.۰۰۰	تأیید
تبعیض بین شرکتهای	۹۲.۸۱۸	۴	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع مالی رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوتر- موانع ناشی از مداخلات نامناسب دولت

معیارها	ضریب کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
عدم ثبات سیاستهای اقتصادی دولت	۳۸.۹۰۳	۳	۰.۰۰۰	تأیید
فراهم نکردن زیرساختهای فناوریهای نوین	۷۶.۴۵۵	۴	۰.۰۰۰	تأیید
عدم وضع قوانین حمایتی کافی	۹۲.۸۱۸	۴	۰.۰۰۰	تأیید
تخصیص ندادن یارانه	۴۰.۲۷۳	۳	۰.۰۰۱	تأیید
بودجه محدود دولت برای نوآوری	۶۸.۲۷۳	۳	۰.۰۰۰	تأیید
نبود هماهنگی بین سازمانها	۴۸.۵۴۵	۴	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع ناشی از مداخلات نامناسب دولت رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوئر- موانع روان شناختی

معیارها	ضریب کای اسکوئر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
ترس از شکست	۴۹.۴۵۵	۴	۰.۰۰۰	تأیید
عدم آینده نگری	۵۹.۰۹۱	۴	۰.۰۰۰	تأیید
عدم روحیه استقلال طلبی	۳۹.۴۵۵	۴	۰.۰۰۰	تأیید
عدم شناخت هدف	۶۸.۸۱۸	۴	۰.۰۰۱	تأیید
منفی گرایی و بدبینی	۲۸.۵۱۵	۳	۰.۰۰۰	تأیید
خرافات و تقدیرگرا بودن	۶۶.۹۰۹	۳	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع روان شناختی رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

آزمون کای اسکوئر- موانع ترویجی و آموزشی

معیارها	ضریب کای اسکوئر	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه آزمون
فقدان مشاور مجرب	۶۸.۲۷۵	۳	۰.۰۰۱	تأیید
ارتباط ضعیف صنعت	۵۸.۰۶۴	۳	۰.۰۰۰	تأیید
چالش در اثر بخشی روشهای آموزشی	۹۲.۸۱۷	۳	۰.۰۰۰	تأیید
چالش در دسترسی به اطلاعات	۳۲.۵۶۲	۳	۰.۰۰۰	تأیید
بی توجهی به آموزش حین کار	۶۵.۰۵۲	۳	۰.۰۰۱	تأیید
وجود سیستم تحقیق و توسعه ضعیف	۶۹.۷۳۴	۳	۰.۰۰۰	تأیید

منبع: محاسبات محقق

جدول فوق نشان می دهد موانع ترویجی و آموزشی رابطه معنی داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند.

جمع‌بندی و ارائه توصیه‌های سیاستی

فعالیت‌های کار آفرینی در حوزه دامپروری به آن اندازه که انتظار می‌رود رشد نمی‌کند. چون در این حوزه بسیاری از افراد ماهر وجود دارند که می‌توانستند فکر کنند و به موفقیت‌های زیادی برسند، اما محیط کسب و کار مناسبی برای اجرای این افکار و ایده‌ها وجود ندارد و وضعیت شرايطی که در استان اتفاق می‌افتد، تکامل افراد ماهر را به عنوان کار آفرینان باز می‌دارد. این تحقیق نشان می‌دهد موانع زیاد جلوی پای کسب و کارها و تعاونی وجود دارد. و فرضیه‌های تحقیق مربوط به موانع مدیریتی و اطلاعاتی، موانع بازار، موانع مالی، موانع ناشی از مداخلات نامناسب دولت، موانع روان‌شناختی، موانع ترویجی و آموزشی به عنوان موانع، رابطه معنی‌داری بر توسعه کار آفرینی در صنعت دامپروری استان خراسان جنوبی دارند. همچنین پیشنهادات به شرح زیر جهت توسعه فعالیت‌های کارآفرینی در بخش دامپروری ارائه می‌شود:

- خرید تضمینی محصولات دامی توسط دولت و فروش با قیمت ارزان و مناسب به مصرف‌کننده.
- برنامه ایجاد زیرساخت‌های لبنی، صنایع تبدیلی، انباری و کشتارگاه و اصلاح نژاد دام.
- اجرای آبیاری تحت فشار برای اجرای طرح علوفه‌کاری در استان.
- ورود نهادهایی مانند بنیاد مستضعفان، بنیاد برکت و بنیاد علوی با سرمایه‌گذاری کلان برای تکمیل چرخه‌ها و جهت تشویق کارآفرینان خرد به سرمایه‌گذاری در استان.
- از آن‌جا که هزینه اجرای طرح‌های کشاورزی بویژه در بخش دام و طیور به‌شدت افزایش یافته ضروری است اعتبارات بانکی استان افزایش یابد.
- در نظر گرفتن سهمیه برای واحد‌ها و یا دادن یارانه ارزان قیمت به واحد‌های تولیدی جهت رفع مشکل تامین نهاده دامی واحدهای تولیدی استان

منابع و مأخذ

- عرفان نیا، امین و خیراندیش، مسعود و کارشناسان، علی و محمدی خیاره، محسن، (۱۳۹۷) شناسایی موانع توسعه کارآفرینی در صنعت گاوداری شیری استان خراسان جنوبی، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت، کارآفرینی و توسعه اقتصادی.
- شایقی، محمد (۱۳۸۶) نقش صنایع کوچک و متوسط در توسعه صادرات کشور، تهران: انتشارات آریا.
- گلباف (۱۳۸۴) پنجمین کتاب کشاورزی ایران.
- شریف زاده، ابوالقاسم، عربیون، ابوالقاسم، شریفی، مهنوش (۱۳۸۹) شناسایی موانع توسعه کسب و کارهای کشاورزی در استان گلستان، نشریه روستا و توسعه، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۴، ص ۱۲۹-۱۶۰.
- علیزاده، حمید، سالار زهی، حبیب الله، پور انجنار، و همکاران (۱۳۹۹) شناسایی و اولویت بندی راهبردهای توسعه کارآفرینی و تجاری سازی زعفران مناطق روستایی استان خراسان جنوبی.
- قدیری معصوم، چراغی، مهدی، کاظمی، نسرين، زارع، زهره (۱۳۹۳) تحلیل توسعه موانع کارآفرینی در نواحی روستایی مورد دهستان غنی بیگلر، شهرستان زنجان، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، دوره ۳، شماره ۷، ص ۳-۱۷.
- سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان جنوبی، گزارش عملکرد محصولات دامی سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.
- Anthony Ngwu onugu, Basil (۲۰۰۵) SMEs in Nigeria problems and prospects.
- Nlin Grimsholm & Leon Poblet, Internal and External factors hampering SME groth, A Qualitative case study of SMEs in Thailand(۲۰۱۰)
- Livingstone .I.(۲۰۰۰).agriculture .small enterprise development and poverty eradication in Vietnam .journal of the Asia pacific economy.vol.۵.no.۳.pp.۱۷۳-۱۸۹.
- Mohanty .s .k(۲۰۰۶)Fundamentals of entrepreneurship .new deilhi prentice Hall Of India
- Birch. D.(۱۹۷۹) the job generation process(combride .M A:M.I.T.Program on neighborhood and regional change).